COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 6.7.2021
COM(2021) 359 final

2021/0178 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a statelor membre ale Uniunii Europene să accepte, în interesul Uniunii Europene, aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXT

• Motivele și obiectivele propunerii

Obiectivul Convenției de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 1980”), ratificată până în prezent de 101 țări, inclusiv de toate statele membre ale UE, este de a restabili statu-quo-ul prin înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit, prin intermediul unui sistem de cooperare între autoritățile centrale desemnate de părțile contractante.

Întrucât prevenirea răpirii copiilor este o parte esențială a politicii UE de promovare a drepturilor copilului, Uniunea Europeană întreprinde acțiuni la nivel internațional în vederea îmbunătățirii aplicării Convenției de la Haga din 1980 și încurajează țările terțe să adere la convenție.

La 16 martie 2016, Filipinele și-au depus instrumentul de aderare la Convenția de la Haga din 1980. Convenția a intrat în vigoare în Filipine la 1 iunie 2016.

Conform articolului 38 alineatul (4) din Convenția de la Haga din 1980, aceasta se aplică între statul care aderă și statele contractante care vor fi declarat că acceptă această aderare.

Existența competenței exclusive a UE în ceea ce privește acceptarea aderării unui stat terț la Convenția de la Haga din 1980 a fost confirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care a fost consultată la inițiativa Comisiei.

La 14 octombrie 2014, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a emis Avizul 1/13 care a statuat că acceptarea aderării unui stat terț la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii ține de competența exclusivă a Uniunii Europene.

Curtea a insistat asupra nevoii de uniformitate la nivelul UE în acest domeniu, în vederea evitării unei *geometrii variabile* între statele membre.

Întrucât problema răpirii internaționale de copii intră în sfera competenței externe exclusive a Uniunii Europene, decizia privind acceptarea aderării Filipinelor trebuie luată la nivelul UE printr-o decizie a Consiliului. Prin urmare, statele membre ale Uniunii Europene ar trebui să depună declarația de acceptare a aderării Filipinelor în interesul Uniunii Europene.

În urma acceptării de către statele membre ale Uniunii Europene, Convenția de la Haga din 1980 ar deveni aplicabilă între Filipine și statele membre ale UE, cu excepția Danemarcei.

• Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat

În ceea ce privește răpirea copiilor de către unul dintre părinți, Convenția de la Haga din 1980 este contrapartea internațională a Regulamentului nr. 2201/2003 al Consiliului (cunoscut sub denumirea de „Regulamentul Bruxelles IIa”), care reprezintă piatra de temelie a cooperării judiciare în cadrul UE în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești.

Unul dintre obiectivele principale ale regulamentului este acela de a descuraja răpirile de copii între statele membre prin stabilirea de proceduri pentru a asigura înapoierea imediată a copilului în statul membru în care acesta are reședința obișnuită. În acest scop,

Regulamentul Bruxelles IIa include, la articolul 11, procedura prevăzută în Convenția de la Haga din 1980 și o completează prin clarificarea unor aspecte ale acesteia, în special ascultarea copilului, perioada de timp necesară pentru a pronunța o hotărâre după depunerea unei cereri de înapoiere și motivele de refuz al înapoierii copilului. Regulamentul introduce, de asemenea, dispoziții care reglementează situațiile în care în state membre diferite se pronunță hotărâri contradictorii, de înapoiere și de refuz al înapoierii.

La nivel internațional, Uniunea Europeană sprijină aderarea statelor terțe la Convenția de la Haga din 1980 pentru ca statele sale membre să se bazeze pe un cadru juridic comun atunci când tratează cazurile de răpiri internaționale de copii.

S-au adoptat deja, între iunie 2015 și februarie 2019, 18 decizii ale Consiliului de acceptare a aderării la Convenția de la Haga din 1980 privind răpirea internațională de copii a 26 de țări terțe (Maroc, Singapore, Federația Rusă, Albania, Andorra, Seychelles, Armenia, Republica Coreea, Kazahstan, Peru, Georgia, Africa de Sud, Chile, Islanda, Bahamas, Panama, Uruguay, Columbia, El Salvador, San Marino, Republica Dominicană, Belarus, Uzbekistan, Honduras, Ecuador și Ucraina)[1].

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere este legată în mod evident de obiectivul general consacrat la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană de a proteja drepturile copilului. Sistemul prevăzut de Convenția de la Haga din 1980 vizează protejarea copilului de efectele dăunătoare ale unei răpiri parentale și asigurarea faptului că respectivul copil poate menține contactul cu ambii părinți, de exemplu prin garantarea exercitării efective a drepturilor de vizitare.

Trebuie menționată și legătura cu promovarea utilizării medierii în soluționarea litigiilor familiale transfrontaliere. Directiva privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială[2] se aplică și dreptului familiei în spațiul judiciar european comun. Convenția de la Haga din 1980 încurajează, de asemenea, soluționarea pe cale amiabilă a litigiilor familiale. Unul dintre ghidurile de bune practici elaborate în temeiul Convenției de la Haga din 1980, care este publicat de Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat, este consacrat utilizării medierii pentru soluționarea litigiilor familiale internaționale legate de copii care

---

[1] S-au adoptat deja 18 decizii ale Consiliului prin care statele membre sunt autorizate să accepte aderarea la Convenția de la Haga din 1980 a următoarelor țări: **Andorra** (Decizia 2015/1023 a Consiliului, adoptată la 15 iunie 2015), **Seychelles** (Decizia 2015/2354 a Consiliului, adoptată la 10 decembrie 2015), **Rusia** (Decizia 2015/2355 a Consiliului, adoptată la 10 decembrie 2015), **Albania** (Decizia 2015/2356 a Consiliului, adoptată la 10 decembrie 2015), **Singapore** (Decizia 2015/1024 a Consiliului, adoptată la 15 iunie 2015), **Maroc** (Decizia 2015/2357 a Consiliului, adoptată la 10 decembrie 2015), **Armenia** (Decizia 2015/2358 a Consiliului, adoptată la 10 decembrie 2015), **Republica Coreea** (Decizia 2016/2313 a Consiliului, adoptată la 8 decembrie 2016), **Kazahstan** (Decizia 2016/2311 a Consiliului, adoptată la 8 decembrie 2016), **Peru** (Decizia 2016/2312 a Consiliului, adoptată la 8 decembrie 2016), **Georgia** și **Africa de Sud** [Decizia (UE) 2017/2462 a Consiliului din 18 decembrie 2017], **Chile, Islanda** și **Bahamas** [Decizia (UE) 2017/2424 a Consiliului din 18 decembrie 2017], **Panama, Uruguay, Columbia** și **El Salvador** [Decizia (UE) 2017/2464 a Consiliului din 18 decembrie 2017], **San Marino** [Decizia (UE) 2017/2463 a Consiliului din 18 decembrie 2017], **Republica Dominicană** [Decizia (UE) 2019/305 a Consiliului din 18 februarie 2019]. **Ecuador** și **Ucraina** [Decizia (UE) 2019/306 a Consiliului din 18 februarie 2019], **Honduras** [Decizia (UE) 2019/307 a Consiliului din 18 februarie 2019], **Belarus** și **Uzbekistan** [Decizia (UE) 2019/308 a Consiliului din 18 februarie 2019],

[2] Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială (JO L 136 din 24 mai 2008, p. 3);

intră în domeniul de aplicare al convenției. La inițiativa Comisiei Europene, acest ghid a fost tradus în toate limbile UE, în afara englezei și a francezei, precum și în arabă, pentru a sprijini dialogul cu statele care nu au ratificat sau nu au aderat încă la această convenție și pentru a contribui la găsirea unor modalități concrete de soluționare a problemelor legate de răpirea internațională de copii[3].

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

La articolul 38 din Convenția de la Haga din 1980 se prevede că „[a]derarea [statelor care aderă] nu va avea efect decât în raporturile dintre statul care aderă și statele contractante care vor fi declarat că acceptă această aderare”. Având în vedere faptul că decizia privește acceptarea expresă, de către statele membre în interesul Uniunii, a aderării unui stat aderent la Convenția de la Haga din 1980, temeiul juridic aplicabil este articolul 218 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Temeiul juridic material este articolul 81 alineatul (3) din TFUE și, prin urmare, Consiliul hotărăște în unanimitate, după consultarea Parlamentului European.

Irlanda are obligații în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 și, prin urmare, participă la adoptarea și la aplicarea prezentei decizii.

În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

• Proporționalitatea

Prezenta propunere este elaborată după modelul deciziilor Consiliului adoptate deja pe aceeași temă și nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului de a întreprinde acțiuni coerente la nivelul UE în ceea ce privește răpirea internațională de copii, prin asigurarea faptului că statele membre ale Uniunii Europene acceptă aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980 într-un anumit interval de timp.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR PĂRȚILOR INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

• Consultări cu părțile interesate

Fiind consultate de către Comisie cu privire la disponibilitatea lor de a accepta aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980, majoritatea covârșitoare a statelor membre ale Uniunii Europene au dat un răspuns pozitiv.

Din discuțiile purtate în cadrul reuniunii experților din 2 iulie 2019 a reieșit că, cu o singură excepție, nu există obiecții din partea statelor membre cu privire la acceptarea aderării Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980.

Comisia speră că, în urma discuțiilor ulterioare la nivel tehnic din cadrul Grupului de lucru pentru chestiuni de drept civil al Consiliului, se va ajunge la unanimitatea necesară pentru adoptarea deciziei Consiliului.

[3] https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3

- **Opinii ale experților**

În cadrul pregătirii reuniunii experților din 2 iulie 2019 și a acțiunilor ulterioare acesteia, Comisia a colaborat strâns cu Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat, cu Delegația UE la Manila și cu Ministerul Justiției din Filipine, în special cu procurorul general, în calitatea sa de autoritate centrală desemnată în temeiul Convenției de la Haga din 1980.

- **Evaluarea impactului**

Pentru cele 18 decizii ale Consiliului, adoptate deja între 2015 și 2019, referitoare la acceptarea aderării mai multor state terțe la Convenția de la Haga din 1980 nu s-a efectuat nicio evaluare a impactului, având în vedere natura acestui act legislativ. Cu toate acestea, în cadrul reuniunii experților din 2 iulie 2019, la care au fost reprezentate toate statele membre ale UE, s-a examinat nivelul de punere în aplicare a convenției de către Filipine. Ca urmare a reuniunii, Comisia a urmărit îndeaproape evoluțiile ulterioare din Filipine.

Nu a fost încă adoptată o legislație specifică de punere în aplicare a Convenției de la Haga din 1980, întrucât a fost necesară consultarea între diferite departamente/ministere. Ca măsură provizorie, Ministerul Justiției elaborează un decret executiv care trebuie să fie semnat de către președinte.

Ministerul Justiției urmărește să definească rolurile specifice ale agențiilor relevante implicate în procesul Convenției de la Haga din 1980 și mecanismul de accelerare a cooperării dintre agenții și a coordonării între Ministerul Justiției, Biroul pentru Imigrație, Biroul Național de Investigații, Ministerul Protecției Sociale și Dezvoltării, Ministerul Public și Ministerul Afacerilor Externe, printre altele. Ministerul Justiției va solicita, de asemenea, sprijinul Cabinetului președintelui în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor bugetare inițiale de finanțare a punerii în aplicare de către această țară a Convenției de la Haga din 1980.

Filipinele au indicat că proiectul de decret executiv revizuit va fi transmis agențiilor relevante, pentru observații, în mai 2021 și va fi urmat de o altă consultare între agenții, astfel încât să poată fi transmis Cabinetului președintelui cel târziu până la sfârșitul celui de al 2-lea trimestru al anului 2021.

În paralel cu proiectul de decret executiv propus, Ministerul Justiției analizează, de asemenea, posibilitatea de a solicita ministrului justiției să emită o circulară ministerială care va prevedea, de asemenea, mecanismul de coordonare între agenții, în așteptarea emiterii decretului executiv propus. La elaborarea circularei ministeriale pot fi utilizate contribuțiile obținute în urma consultărilor cu privire la conținutul proiectului de decret executiv. Procesul și coordonarea dintre agenții care urmează să fie incluse în proiectul de circulară ministerială vor servi apoi drept propuneri de norme de aplicare ale decretului executiv propus.

Deși procesul de adoptare a legislației/normelor de aplicare a fost destul de lent, se preconizează că Filipinele sunt acum pe deplin conștiente de necesitatea de a prezenta rezultate concrete pentru a facilita acceptarea aderării lor de către statele membre ale UE și de către alte părți contractante.

Aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980 a fost acceptată de 16 părți contractante.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Decizia propusă nu are implicații bugetare.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de implementare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare**

Având în vedere faptul că propunerea se referă numai la autorizarea statelor membre ale Uniunii Europene de a accepta aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980, monitorizarea punerii în aplicare a acesteia este limitată la respectarea de către statele membre a textului declarației și a termenului pentru depunerea acesteia, precum și la notificarea Comisiei cu privire la depunere, astfel cum s-a stabilit în decizia Consiliului.

2021/0178 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a statelor membre ale Uniunii Europene să accepte, în interesul Uniunii Europene, aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (3), coroborat cu articolul 218 alineatul (6),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Parlamentului European[4],

întrucât:

(1) Printre obiectivele pe care și le-a stabilit Uniunea Europeană se numără promovarea protecției drepturilor copilului, după cum se afirmă la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană. Măsurile de protecție a copiilor împotriva deplasării sau a reținerii ilicite reprezintă o parte esențială a acestei politici.

(2) Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 2201/2003[5] (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles IIa”), care urmărește protejarea copiilor împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau rețineri ilicite și stabilirea de proceduri în vederea asigurării înapoierii imediate a copiilor în statul în care aceștia au reședința obișnuită, precum și în vederea garantării protecției drepturilor de vizitare și a drepturilor privind încredințarea.

(3) Regulamentul Bruxelles IIa completează și consolidează Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii (denumită în continuare „Convenția de la Haga din 1980”), care stabilește, la nivel internațional, un sistem de obligații și de cooperare între statele contractante și între autoritățile centrale și urmărește să asigure înapoierea imediată a copiilor deplasați sau reținuți ilicit.

(4) Toate statele membre ale Uniunii sunt parte la Convenția de la Haga din 1980.

(5) Uniunea încurajează statele terțe să adere la Convenția de la Haga din 1980 și sprijină punerea în aplicare corectă a Convenției de la Haga din 1980, prin participarea alături de statele membre, printre altele, la comisiile speciale organizate periodic de Conferința de la Haga de Drept Internațional Privat.

(6) Un cadru juridic comun aplicabil între statele membre ale Uniunii și statele terțe ar putea fi cea mai bună soluție pentru cazurile delicate de răpire internațională de copii.

---

[4] JO C , , p. .

[5] Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003, p. 1).

(7) Convenția de la Haga din 1980 prevede că aceasta se aplică în raporturile dintre statul care aderă și statele contractante care vor fi declarat că acceptă aderarea.

(8) Convenția de la Haga din 1980 nu permite organizațiilor de integrare economică regională, precum Uniunea, să devină parte la aceasta. Prin urmare, Uniunea nu poate să adere la convenția menționată și nici să depună o declarație de acceptare a unui stat care aderă.

(9) Conform Avizului 1/13 al Curții de Justiție a Uniunii Europene, declarațiile de acceptare făcute în conformitate cu Convenția de la Haga din 1980 țin de competența externă exclusivă a Uniunii.

(10) La 16 martie 2016, Filipinele și-au depus instrumentul de aderare la Convenția de la Haga din 1980. Convenția a intrat în vigoare în Filipine la 1 iunie 2016.

(11) O evaluare a situației din Filipine a condus la concluzia că statele membre ale Uniunii Europene sunt în măsură să accepte, în interesul Uniunii, aderarea Filipinelor în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Haga din 1980.

(12) Prin urmare, statele membre ale Uniunii Europene ar trebui să fie autorizate să își depună declarațiile de acceptare a aderării Filipinelor, în interesul Uniunii, în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii.

(13) Irlanda are obligații în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa și, prin urmare, participă la adoptarea și la aplicarea prezentei decizii.

(14) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Statele membre ale Uniunii Europene sunt autorizate, prin prezenta decizie, să accepte aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii („Convenția de la Haga din 1980”), în interesul Uniunii.

Statele membre ale Uniunii Europene depun cel târziu până la … [douăsprezece luni de la data adoptării prezentei decizii] o declarație de acceptare a aderării Filipinelor la Convenția de la Haga din 1980, în interesul Uniunii, formulată după cum urmează:

„[Denumirea completă a STATULUI MEMBRU] declară că acceptă aderarea Filipinelor la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, în conformitate cu Decizia (UE) 2021/… a Consiliului.”

Statele membre ale Uniunii Europene informează Consiliul și Comisia cu privire la depunerea declarațiilor lor de acceptare a aderării Filipinelor și îi notifică Comisiei textul respectivei declarații în termen de două luni de la depunerea acesteia.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare în a zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele